

kres

*

*

septemb.

leto 1935

številka 9

»KRES«. Glasilo slovenskih fantov. Izhaja mesečno. Izdaja in tiska Misijonska tiskarna, Groblje - Domžale (predstavnik Jožko Godina, Groblje - Domžale.) Urejuje Ivan Martelanc s sodelovanjem uredniškega zbora. Za uredništvo odgovarja Jožko Godina, Groblje - Domžale.

ROKOPISI se pošiljajo na naslov: Ivan Martelanc, Ljubljana, Miklošičeva cesta 19.

UPRAVA: Misijonska tiskarna, Groblje - Domžale. Čekovni račun: Misijonska tiskarna (z značko »Kres«) štev. 15.730.

NAROCNINA: Din 20 (skupno Din 18).

BOJ ZA MATTERHORN

Po Haensel-u priredil E. K.

(Nadaljevanje.)

Whymperova navzočnost ga ta odločilni večer ni vprav nič motila. Na Hadowova vprašanja in pripombe drugih je natančno in spodobno razvijal svoj načrt za osvojitve Matterhorna in ta načrt se je nasmiljal na Whymperove izkušnje. Očividno mu je bilo v veliko veselje, da je mogel stalno navajati Whymperove stavke.

Whymper najprej ni mogel do besede. Pogovor mu je zvenel v ušesih kot žerjavica, saj je razumel, da hoče Hudson vzeti s seboj mladega Hadowa, ki mu je bilo komaj devetnajst let in ta naj bi se udeležil prvega vzpona na Matterhorn. Po daljšem preudarjanju, ko ni vedel, kako in kaj, je prelomil z bontonom,¹ užalil Seilerja in svoj tek ter je zaprosil Hudsona za kratek pogovor na prostem.

»Reverend — če ni meni usojeno, da prvi dosežem Matterhorn, potem ga nobenemu planincu ne prepustim raje ko vam. Verjetno je, da me boste premagali. Toda, zakaj se mi hočete posmehovati s tem, da jemljete tega mladca s seboj?«

Hudson je poznal doslej le samovoljno Whymperovo čelo in še nikoli ni videl drhteče gube ob njegovih ustnicah. Toda bil je župnik. Dobro mu je delo Whymperjevo priznanje.

»Hvala vam, Whymper, da ste odkritosrčni do mene. Svojo strast bi lahko zakrili s skrbjo za Hadowa. Tudi jaz vam nočem biti manj iskren. Če bi vi ne dospeli nocoj, bi jaz prišel jutri vzpon tudi brez vas. Toda na isti dan ne bom šel tekmoval z vami na goro, ki jo oblegate že pet let. Če bomo jutri odšli, bomo le skupno in pod vašim vodstvom.«

V tistih trenutkih je Whymper doživel, da je slišal nekega drugega človeka govoriti tako odločno, kot si je v najboljših urah želel, da bi sam govoril. Ta mož je bil vreden Matterhorna. Whymper ni znal navdušeno govoriti; molče in dolgo je stiskal Hudsonovo roko.

»Toda Hadow ne pojde!« je dejal Whymper, ko sta spet oba trezno mislila. »Zakaj vlačite vso to mladico kri v naše gore?«

Še več jih bom poklical! Vsa utrujena telesa iz dušičnega mestnega ozračja bom zbral, da se bodo v jasnih višavah obogatili s novo močjo in se okrepili! Njih srca ho-

čem razširiti, oči jim hočem odpreti, da bodo videle lepoto!«

Ti stavki so potegnili steno med Whympera in Hudsona, steno, ki loči osvojevalca v duhu od zmagovalca v sportu. Whymper je zaničeval telo. Radi duhovnega načela je dosegal najvišje vrhove po potih, ki jih je sam odkril, da je ohranil svojo moč in svojo dušo. Hudson je bil prvi, ki je udeležil v samotnih Alpah solo, ki naj bi vzgajala tudi telo. Tako je predvideval že Jean Jacques Rousseau (izg. žan Žak Ruso), francoski pisatelj knjige »Emil ali o vzgoji«. Toda v političnih skrbih za časa Napoleona so pozabili na Rousseau-ja.

»Vprav Hadowu je potrebno to doživetje. On potrebuje zunanje zaposlitve svojih moči. Prepustite Hadowa meni, če se že jaz sam zapisem vam.«

»Gospoda Hadowa ne poznam. Koliko poletij je bil že tu?«

»Hadow je prvič v Alpah. Toda dosegel je z mano Mont Blanc v rekordnem času.«

»Kakšne uspehe more še pokazati?«

Hudson je postal nemiren.

»Smatram ga za sposobnega, da nas spremlja. Jaz sam nisem bil boljši pred desetimi leti. Tedaj, ko sem se prvi vzpel na Monte Roso.«

Whymper je hotel še nekaj odločilnega povedati, hotel mu je povedati tudi stavek, ki bi vseboval besedo »odgovornost«, toda prišel je Croz in mu zašepetal: »Carrela in njegove Italijane so videli danes pod Ramo.«²

Torej nekaj sto metrov pod vrhom in vreme se je jasnilo!

Whymper je zagrabil Hudsonovo roko: »Hudson in Croz bosta varovala Hadowa!«

Vrnili so se k večerji.

Seiler je bil slabe volje. Red se je kršil radi tega pogovora. Če sta Whymper in Hudson zunaj govorila, kdo pa more zahtevati od mladih ljudi pri mizi reda in teka nad koštrunovim hrbtom?

Hudsona so takoj obdali mlade. niči. Ali sta se oba vodnika zunaj zvezala ali sprla na življenje in smrt?

»Skupaj odrinemo!« jim je že nasproti zaklical Hudson.

Hudson si je spet enkrat osvojil srca. Saj ni bila njegova dolžnost,

da se priključi Whymperju. Da je pa vendar storil to, nad tem so bili vsi navdušeni. Bili so Angleži.

»Po kateri poti bo šla skupina?« Whymper je potegnil roko iz žepa in se nagnil k Hudsonu: »Reverend, vi ste starejši.«

Hudson ni dvomil v svoje lastno znanje. Toda bil je prepremeten, da bi spregledal tovarišovo prednost in predober, da bi mu jemal častno pravico.

»Kje drugje ne bi odklonil odgovornosti. Toda tu ste vi prvi, ki mora povedati svoje mnenje. Šli bomo po vaši poti.«

Whymper je ganjen prikimal. Sedaj je dozorel, da odkrije veliko skrivnost Matterhorna. Njegov domislek je bil preprost ko Kolumbovo jajce: ko ga izgovoriš, se ga vsak polasti in si domišlja, da ga je sam našel.

Vzel je iz žepa vedno pripravljene liste, trd, konicast svinčnik in narisal s svojimi majhnimi, jasnimi črtami dve stopnici. Leva je bila močno nagnjena, desna povsem pokončna. Pri levi so bile nastopne ploskve pogreznjene v notranjost, pri desni so visele navzven. Na nagnjeno levo je napisal »Zermatt«, na desno strmo »Breuil«.

»Italijanska pot je krajša. Pet let sem izgubil z njo. Tudi vse: Tyndalla, Kennedy-a, Hawkins-a, Macdonald-a je prevarila navidezna bližina Matterhornovega vrha in so poskušali vzpon od italijanske strani. Le zasledovanju svojih osnovnih stavkov in znanstvenemu opazovanju se moram zahvaliti, da sem prišel do novega, in kot upam, edino pravnega vidika.

Prvič — moj princip pri vzponu: boljše je vzpenjati se po snegu ko po skalah. Južno pobočje ne nosi mnogo snega in še tega le za nekaj časa. Vzhodni greben je do pod vrha pokrit s številnimi snežišči različne razsežnosti.

Drugič — moj varnostni princip: najbolj se bojim skalnih plazov. Nobenega orožja nimam proti njim. Toda, če je človek dovolj previden in pazljiv, more vedno določiti njihovo smer. Južne stene Matterhorna se premikajo noč in dan. Ne mine ura, da se ne bi odrgala skalka. Vzhodni greben je skoraj vedno miren. Skalni plazovi se redko utr-gajo in če se, je to le na kratki progi.

Tretjič — opazovanje skalovja: gora je sestavljena iz plasti; me-

¹ bon-ton = lepo vedenje.

² kraj na pobočju Matterhorna.

POSLANSTVO FANTOV. ODSEKOV

Dr. Stanislav Žitko

Slovenci smo bili ponosni na svoje katoliške prosvetne, zlasti mladinske organizacije. Do neke meje je bil ta ponos gotovo upravičen, saj smo majhen, nebogot narod in se je široko prosvetno delo med ljudstvom začelo šele v prvem desetletju tega stoletja. Če to upoštevamo in še razne druge težkoče, ki jih je bilo treba zopet in zopet premagovati, smo z doseženimi uspehi lahko zadovoljni. Pred vojno skoro ni bilo fare, kjer bi ne delovalo prosvetno društvo, ali kakor se je takrat imenovalo »katoliško izobraževalno društvo«. Zveze teh društev, imenovane »Krščanske socialne zveze« so bile v Ljubljani, Mariboru, Gorici, Trstu in Celovcu. Delovale so po enotnih, na vsakoletnih skupnih zborovanjih ugotovljenih vodilih. V društvih samih in po različnih društvenih odsekih se je vršilo za odrasle in za mladino vzgojno, prosvetno in telesnovzgojno delo. Iz teh društev so prihajali naši najboljši in najzanesljivejši javni delavci, kolikor niso prihajali iz katoliških akademskih društev.

Po vojni so postale zahteve, ki naj bi jih zadovoljila naša prosvetna društva, veliko večje. Težka vojna in še težja povojna leta so zanesla v svet duha, ki je dosegel svoj višek in svoje utelešenje v ruskem boljševizmu, duha, ki zanika vse obstoječe, zlasti tudi božje razodetje in ki hoče vse razdreti. Kmalu pa so se pojavila in v nekaterih državah tudi bolj ali manj uveljavila druga gibanja, ki so postavila za svojega boga-malika narod, državo; veri v pravega Boga, božjim postavam pa so odrekala vsako vrednost ali jim vsaj niso priznavala tistega mesta, ki jim gre.

Tu je bilo treba začeti po naših društvih s sistematičnim vzgojnim in prosvetnim delom, da se članom razbistrijo pojmi, da bi znali ločiti, kaj je združljivo z nauki katoliške vere in kaj ne.

Obdelati je bilo treba velike okrožnice, ki jih je izdal sedanji papež o najbolj perečih vprašanjih, ki so prinesle luč v marsikatero nejasnost; na tej podlagi je bilo treba zlasti predelati socialno vprašanje.

Tudi smo se začeli po vojni z večjim zanimanjem ozirati bolj daleč okrog po drugih državah in smo spoznali, da imajo marsikje še bolj premišljeno in bolj smotreno izvedene svoje organizacije ter delo v njih.

V sistematičnem izboljševanju svoje organizacije ter sestavljanju in izvajanju svojega delovnega programa se je najbolj odlikovala orlovska organizacija, ki se je l. 1922. oblikovala v samostojno mladinsko vzgojno, prosvetno in telesnovzgojno organizacijo. Brez pretiravanja lahko trdimo, da je *ravno v orlovstvu dosegla celotna naša prosvetna organizacija svoj dosednji višek.*

Leta 1929. je zakonodaja naše države sledila nekaterim drugim državam, ki smatrajo vsaj telesno vzgojo, če že ne tudi umske in moralne vzgoje mladine, za izključno pravico države same, kar pa ni v skladu niti z načeli, ki jih je postavil sedanji papež v svoji okrožnici o krščanski vzgoji, niti s prirodnimi pravicami staršev do vzgoje svojih otrok. Posledica je bila, da je bilo delovanje orlovske organizacije ukinjeno. Tako je morala prenehati sredi največjega razmaha in sredi obsežnih delovnih načrtov z delom organizacija, ki je imela velike uspehe med širokimi plastmi našega naroda ne samo na telesnovzgojnem polju, marveč, ki je predstavljala obenem tudi našo najbolje izvedeno in najbolj delavno organizacijo na polju duhovne vzgoje in prosvete moške in ženske mladine, vse to seveda strogo po vzvišenih načelih katoliške vere.

Potem so se začeli za našo mladino težki časi. Ne samo, da ji je bila zabranjena vsaka telovadba in da so v mnogo krajih zakonite določbe napačno tolmačili tako, da je prepovedano tudi sploh kakršnokoli neorganizirano športno udejstvovanje, so velikokrat neodgovorni faktorji zabranjevali fantom delo tudi v fantovskih odsekih prosvetnih društev, kjer so se fantje odslej zbirali, da nadaljujejo z vzgojnimi in prosvetnimi delom.

V začetku leta 1933. je uspelo političnim intrigam naših slovenskih nasprotnikov, da sta bili tudi obstoječi Prosvetni zvezi v Ljubljani in Mariboru razpuščeni in z njima skoraj vsa prosv. društva, kolikor posamezna že prej niso postala žrtev enakih intrig. S tem je bila popolnoma uničena ogromna stavba, ki jo je predstavljala naša

celotna prosvetna organizacija, za zgraditev katere je bilo treba toliko let, toliko truda in študija; organizacija, ki je res širila prosveto med najširše plasti naroda in ki je mogla služiti za zgled prave ljudske prosvetne organizacije.

Po slovenskih katoliških prosvetnih domovih je nastopil neprosvoljen molk. S še večjo ljubeznijo in s še večjim zaupanjem se je naše ljudstvo oklenilo svoje cerkve. In morda je bila božja volja, da se je ta doba težke preizkušnje končala s pripravami za veliki evharistični kongres. Pri teh pripravah so vsi katoliški Slovenci sodelovali s tako pobožnostjo in s tako poržtvovalnostjo, da tega nihče ne

**Tabor
pri Sv. Trojici
nad Moravčami**

—
Zgoraj: Minister
dr. Miha Krek
govori

Spodaj:
Dekan
Janko Cegnar
govori

bi mogel pričakovati. Evharistični kongres sam pa nas je že uvedel v novo dobo, ko bodo naša prosvetna društva zopet mogla razviti vso svojo delavnost in ne bo nevarnosti, da bi jim razni nasprotniki na nezakonit način mogli delati težave in postavljati zapreke njihovega delu.

Prosvetni zvezi v Ljubljani in Mariboru sta zopet vzpostavljeni, prosvetna društva po naših vaseh, trgih in mestih so oživljena. To dejstvo je postavilo naše fante pred nove naloge, pred novo delo. Fantovski odseki prosvetnih društev morajo postati zopet *središče smotrenega vzgojnega in prosvetnega dela*, morajo postati luč-vodnica za naše fante v mnogih temnih in zapletenih vprašanjih.

Zato bomo letos delali s tako vnemo in požrtvovalnostjo, da bomo mogli ob zaključku prvega poslovnega leta ugotoviti, da je naša organizacija v resnici že vzpostavljena in to ne samo na papirju ter zlasti, da popolnoma odgovarja vsem zahtevam, ki jih današnja doba stavi na *katoliško vzgojno in prosvetno mladinsko organizacijo*.

Na vas, fantje, je, da to izvedete. Namen našega dela je vzvišen in moremo računati na božjo pomoč. *Če bomo res hoteli, bomo nalogo, katero smo si postavili, tudi izvršili.*

V NOVO DELOVNO DOBO

Ivan Martelanc

V veri, da bo slovenske prosvetne organizacije zopet ožarila zarja svobode, so se slovenski fantje tudi v času, ko naši Zvezi ni bilo možno nadaljevati z načrtanim delom v celoti, pripravljali, da po prisilnem počitku z novimi močmi in še večjo vnemo poprimejo plug sredi nezorane njive in brazdo za brazdo izorjejo ter pričeto delo dokončajo. Skromen izraz tega notranjega pripravljanja slovenskih fantov je skušal biti KRES. Ves ta čas smo obravnavali posamezna načela našega programa, vzpodbujali smo se pri delu, poudarjali pomen trpljenja za notranjo izzoritev kremenitih mož. Zadnje leto smo posvetili zlasti organizacijskim tehničnim vprašanjem.

In tako stopamo pripravljani v novo delovno dobo. Utrjeni naznotraj, izvežbani za vnanje delo, prečiščeni glede nazorov bomo jasnih načel poprijeli znova pri gradnji slovenske narodne prosvete; znova se bomo organizirano pripravljali za življenje, izpopolnjevali bomo svoje sile za poklicno delo in javne naloge, ki nam jih nalaga korist našega naroda. Smo in hočemo biti sistematično zgrajena, na krščanskih načelih sloneča slovenska fantovska organizacija, ki hoče razvijati vse sile svojih članov, telesne in duševne, ki hoče vzgajati in izobraževati.

Po teh načelih je že sam po sebi podan delovni program Zveze fantovskih odsekov.

Prve dni po obnovitvi naše prosvetne organizacije se veselje in navdušenje kar ni hotelo poleči. Sami od sebe, le na skromen poziv, so se zbirali možje in fantje na mogočnih taborih, da dajo duška temu veselju. Prav je to in dobro je tako. Ne smemo pa zaiti v zmotno mnenje, da je to že vse prosvetno delo. Nikakor! Ne na bučnih zborih, ne v igrah, ne pri veselih prireditvah ne bomo dosegli tega, kar smo si načrtali v program. Nasprotno, šli bomo na tiho, skrito, poglobljeno delo, pričeli se bomo vzgajati in izobraževati. Ne površno, ampak temeljito. Ne tjavendan, ampak po načrtu. Ne radi videza in za dosego vidnejšega mesta, ampak radi lastne potrebe in za izpolnitev nalog, ki nam jih naš narod nalaga ali nam jih bo v doglednem času naložil.

Prvo je vzgojni program. Za prvi čas je Zveza določila kot vzgojno tvarino za vse odseke resolucije stalnega odbora za evharistične kongrese, sklenjene o priliki II. evharističnega kongresa za Jugoslavijo v Ljubljani letos meseca junija.

Kot prosvetna tvarina je določeno študiranje Ušeničnikove Knjige o načelih. Za naš breznačelni čas nam je poznanje pomena načel potrebno kot vsakdanji kruh. Najsodobnejše delo o tem vprašanju pa je prav omenjena Ušeničnikova knjiga.

Ne bomo pa obdelali vse tvarine, ker bi bila preobsežna in deloma pretežka. Zato bomo tako za vzgojni kot za prosvetni program izdelali posebne izvlečke iz navedenih virov, dodali od drugod odlomke za izpopolnitev, težja mesta razložili itd. V ta namen bomo vsak mesec poleg KRESA, ki je glasilo Zveze fantovskih odsekov, izdali še DOPISE, ki jih bo vsak odsek dobil po en izvod, na željo in proti doplačilu stroškov za natis pa še več izvodov. V DOPISIH bomo vsak mesec objavili vso tvarino za razgovore na sestankih, programe tečajev, načrte za tekmovanja ter vsa navodila in sporočila, ki se tičejo naše organizacije.

V programu ne bomo pozabili na državljansko vzgojo, tudi ne bomo prezrli socialnega vprašanja. Posvetili bomo potrebno pozornost petju in govornim zborom, bavili pa se bomo tudi s praktičnimi vprašanji, ki zadevajo načela in tehniko organizacije, pozamezna poglavja iz našega javnega življenja itd. Vsa ta tvarina bo vsak mesec objavljena v DOPISIH.

Šport smo v naši organizaciji gojili od nekdaj. Tudi sedaj ga ne smemo prezreti. Za enkrat se bomo bavili z osnovami gimnastike,

izmed iger pa smo za prve vaje določili odbojko. Vse vaje in navodila bomo objavljali sproti v DOPISIH.

Posebno pažnjo bomo posvečali mladcem. Brez teh bo odsek ostarel, celo izumrl. Veliko dela zahteva to vprašanje. Dve načeli bomo skušali uveljaviti v mladčevskem vodstvu: prepustimo mladcem, da sami delajo (seveda pod spretnim, toda bolj nevidnim vodstvom), dajmo jim ločen program, njim primerne naloge.

Da pa bomo resno zaposlili vse fante v odseku, bomo po preskušanih načelih nadaljevali s plemenitim tekmovanjem med posamezniki, med odseki, med okrožji. Prosvetne tekme bomo izvršili spomladi, športne pa v vseh sezonah: jeseni v odbojki, pozimi v smučanju, spomladi v atletiki, poleti v plavanju in sploh v vodnih športih. Vse naloge, vaje, priprave in tekmovalne roke bomo objavili v DOPISIH.

Prva naloga pa je, da izvedemo organizacijo naše Zveze od odseka do zveznega vodstva. Fantovski odsek je pod okriljem prosvetnega društva, je pa v svojem delovanju samostojen in podrejen zveznemu vodstvu fantovskih odsekov. V najkrajšem času naj se pri vsakem prosvetnem društvu osnuje poseben fantovski odsek ter se prijavi Zvezi. Kjer so odseki že prej obstajali, naj se ožive. Začasno naj prevzame vodstvo kar zadnji odbor. Ko bodo organizirani odseki po večini krajev, bomo radi smotrnejše izvedbe organizacije oživili tudi okrožja in izvedli volitve v okrožne odbore. Do spomladi upamo, da bo vse to urejeno. Takrat pa se bo na občnem zboru Zveze izbralo novo vodstvo fantovskih odsekov, ki bo po volji fantov samih in po načelih in nalogah organizacije prevzelo vse delo v svoje roke.

Da pa bomo enotno usmerili vse delo po posameznih okrožjih in odsekih, bomo priredili več *tečajev za voditelje* odsekov, za vodje mladcev in za športne načelnike. Ti tečaji bodo naša visoka šola, ki naj z nje prejema koristi prav vsi člani. Čas in program posameznih tečajev bodo objavili DOPISI.

Fantje, na delo! Škoda je vsakega zamujenega dneva. Težak je današnji čas, zato je veličina naše naloge še večja kot kdajkoli. Bog živi!

NJIVA

Peter Križman

Čez in čez so zemljo razorali,
kakor da so vanjo zakopali
pravljico o belem kruhu.

Črna brazda diha hrepenече,
vanjo meгла drobno roso meče
kot vodó blagoslovljeno.

Razorana prst diši po znoju,
ki je trudno pal med brazde. V soju
sredi žarkov v jutro padajočih

že škrjanec proti vasi kliče
in ko vidi sklonjene kmetiče
kakor mrtev z viška pade.

PRI STISKALNICI

Vane Betkin

Krepkó še zadnje grozde stisnimo,
da se izjokal bo poslednji sok!
Že zdaj na drugo leto mislimo,
ki bo prišló, morda ne brez nadlog.

In zdaj pustimo, da se prebistri,
do svetega Martina, kajnedà,
tedaj bo čisto kakor naša kri
in prvo čašo spijemo do dna.

Potem ga pošljemo med širni svet,
saj dragocenejše je kot zlato,
da vsi prišli se bodo z njim pogret
in vsem potem pri srcu bo sladkó.

KRALJ MATJAŽ

Vane Betkin

Naš kralj Matjaž še vedno spi tam v gori skrit,
za stisko njemu zvestih se prav nič ne zmeni,
ne vé, da se je svet spremenil v dinamit,
ki čaka, da se doteknil ga bo ognjeni
popláh in ga pognal v krvavo žarni svit:
v tej silni stiski smo le sebi prepuščeni.

In mi mladí smo, nočemo, da bi požrl
nas časov hrup, obliznil nas krvavi plamen.
Čeprav Matjaž pozabil nas je, ni zatrl
nam v dušah mladih vere, trše kakor kamen:
mi vérujemo, da pogum naš bo zavrl
propast svetá, tako rotimo se in — amen!

Kar spi, Matjaž! Zdaj utiramo sami si pot,
ker davno že smo predramili se iz spanja,
za cilji svetlimi trepeče nam perot,
za nas ni več nejasnih potov in iskanja,
zgubili nado váte smo in tvoj prihod,
zato le spi in prav lepo naj se ti sanja!

DVA

Andrej Tumpej

Človeku ni dobro biti samemu. Zato je Bog ustvaril dva: moža in ženo. Torej hoče Bog, da je na zemlji moški in ženska. Do najmanjše podrobnosti, kakršen je moški, kakršna je ženska, takšne jih je naredil sam Bog, vse ude človeškega lelesa, moškega in ženskega. Ves ta čudoviti ustroj je njegovo, božje delo, nov dokaz njegove vsemožnosti. Torej mislim otročje, če tega še ne morem razumeti, še bolj otročji sem, če se iz teh reči norčujem.

Nekatere ude je naredil človeku Bog zato, da z njimi ohranja svoje lastno telesno življenje, zunanje in notranje: roke, noge, zobe, pljuča, srce, želodec itd. Rabimo jih različno: nekateri delujejo na povelje naše volje, kadar sami hočemo, kakor roke ali noge, drugi zopet delujejo neodvisno od volje, tako srce, živci, čreva.

Vsi udje skupaj se imenujejo telo. In te ude imamo precej podobno ustvarjene in podobno delujejo kot pri živalih. Vendar je med nami in živalmi velika razlika. Žival ima samo telo in minljivo neke vrste živalsko dušo. Človek pa ima v telesu razumno, večno dušo. In ta duša in duševne zmožnosti nas ločijo od živali neskončno. Po duši se začne že v našem telesnem, časnem življenju tudi večno življenje.

Bog pa ni hotel ustvariti vsakega človeka posebej popolnoma sam, kakor prva dva človeka, ampak je sklenil, da bo dušo ustvaril pri vsakem človeku posebej popolnoma sam, za ustvarjanja teles bo pa pritegnil v pomoč še človeka, kakor je to podobno uredil pri drugi vidni snovni naravi, v rastlinstvu in živalstvu. In tako je človek, kakor pri vzdrževanju svojega osebne telesnega življenja, podoben živali tudi pri širjenju svojega rodu, novih ljudi. Vendar pa je vprav zaradi človeške neumrjoče duše zopet tudi pri tem neizmerno velika razlika. Zato je nekaj velikega, če človek sklene stopiti v službo stvarnika, in vkolikor je to od njega odvisno, dati življenje drugemu človeku, ki bo večno srečen ali večno nesrečen, če torej prevzame odgovornost za novega človeka in njegovo časno in večno usodo. Zato je ta čin nekaj velikega in svetega v božji službi. Ali ne bi bil otročji, če bi teh reči ne razumel, ali ne bi bil bebec, če bi se iz teh odgovornosti norčeval? Zato tudi pri človeku razmerje med moškim in žensko ni in ne more biti čisto in samo tako, kakor pri živalih med samcem in samico, trenutno, samo telesno, brezdušno in brez vsakega

reda. Žival ima tu že od Boga dan nezaveden nagon, ki jo vodi za trenutno razmerje popolnoma v službo stvarnika. Ko potem pridejo mladiči na svet, nekatere vrste potrebujejo za telesno oskrbo svoje roditelje samo še kratek čas, včasih celo samo enega, včasih se sploh ne poznajo ali pa za prav kratek čas. Človek pa, pri katerem je telo samo posoda duše, potrebuje telesne, še bolj pa dušne oskrbe. Zato je Bog položil malega nebogljenčka celo leto, pet, deset, dvajset let v naročje in nato v družbo ljubeče matere in ga izročil vodstvu razumne očetove roke in glave.

Tega vsega midva nisva razumela, ko sva bila otroka, kaj se pravi, prevzeti odgovornost za bodočega človeka, nisva razumela božjih načrtov in načinov in zato so nama morali na vsako vprašanje o razmerju med moškim in žensko, o družini, odgovoriti samo: tega ti ne razumeš, ti si še otrok, zato o teh rečeh ne smeš nič vedeti, nič videti, nič misliti, ti bi se lahko zmotil, zgrešil. In mislila sva otročje.

Ali bova pri teh mislih ostala? Če sva dozorela, potem veva, da je vse to božja ustanova, da ima pri vseh teh stvareh Bog svoje cilje, svoj red, svojo besedo. Spolni nagon je od Boga in mora biti v božji službi, Bogu v čast, tebi pa v korist. Tudi v teh rečeh ti nisi brezumna žival, ampak človek, ki ima vest, katero mora poslušati in ubogati vse telo, vsi udje, vkolikor so od nje odvisni. Če se zgodi kaj proti volji, brez volje, to ni proti vesti, torej tudi ne greh. In kakor se pri mladem človeku telo pripravlja in zori za te božje namene, tako moraš ti tudi duhovno, нравno zoreti in se pripravljati, da boš tudi služil Bogu na način in v stanu, ki ti ga je namenil, da si boš uredil družbo in družino na način, kakor Bog zahteva. Dokler nisi pred Bogom sprejel nobenih dolžnosti za bodoče ljudi, v urejenem zakonu, nimaš tudi še prav nobenih pravic. Ko boš prejel pred oltarjem vse dolžnosti do družine, do žene in otroka, boš imel tudi vse pravice, ki jih je stvarnik določil, ko je ustvaril — dva, moža in ženo, očeta in mater.

Imeli smo v gimnaziji profesorja, ki je včasih čavsnil po porrednežu: »Paglavec me ne razume!« — V šoli življenja le prevečkrat vidimo: »Paglavec me ne razume!« Zrel fant pa razume in je zato pošten njegov pogled, pa naj pogleda katerokoli življenjsko zadevo, naj si išče potov, pa tudi družice za življenje. Tak fant je božji vitez! Organizacija takih fantov je zares viteška! Bog jih živi in varuj in vodi!

HIŠA PISMONOŠE TONETA

Vane Betkin

(Nadaljevanje)

II.

V Tonetu se je zrušilo. Hiša ni imela zanj nobenega pomena več. Včasih bi bil po cele ure presedel ob njej in jo ogledoval, zdaj se še mimo nje skoraj upal ni. Kako neki? Z materjo sta stradala toliko časa, samo da bi čimprej spravila skupaj tiste tisočake in začela z zidanjem. Morda je reva ravno od vsega tega prišlo, da je morala tako hitro iti in niti en dan ni mogla prebivati v svoji lastni hiši. Ko bi bila vsaj umrla v njej! Tonetu se je zdelo, da bi mu bilo mnogo lažje. Tako pa mu je bilo, kot da je vsega konec.

Ko so ga delavci hodili spraševati, kako bi rad imel to in ono, jim je včasih na dolgo in široko razkladal, kako naj naredo, zdaj pa jim je samo kratko in malomarno odgovarjal: »Naredite, kakor se vam zdi, da bo boljše!«

Začel je zahajati v gostilno, kar bi prej, dokler je bila mati še živa, nikdar ne bil storil. Nič več mu ni bilo za denar in zapravljal je kar tja v en dan.

Hiša je bila do septembra res gotova — od velike noči so jo delali — in Tone bi se bil lahko takoj vselil vanjo in zapustil za vedno tisto črvivo in napol podrtu bajto. Toda ni storil tega.

Ljudje so ga z začudenjem opazovali in ugibali vse mogoče. Vedeli so, da mu je po materi hudo, pa saj je vendar človek in moral bi vedeti, da mati tudi ne more večno živeti. Saj dva in šestdeset let ni karsibodi.

»Še ob pamet mu bo prišlo, revežu,« so sklepali nekateri.

»Tudi službo bo zgubil, če bo kar naprej tako pil,« so govorili drugi, a reči se mu ni upal nihče ničesar.

Stare ženice pa so poskrbele, da je za vse izvedel tudi gospod župnik, ki je Toneta zelo cenil. Saj je bil Tone vendar eden najboljših delavcev pri društvu. In nekako v adventu je bilo, ko je stari gospod poklical Toneta k sebi.

Tone je bil dober fant in če bi ne bil poslušal nikogar, gospoda je ubogal brez oklevanja in krenil k njemu.

Gospod ga je okregal za vse, kar je o njem slišal. Tonetu je bilo tako, da bi se bil najrajši zjokal.

»Ali, gospod župnik, vi ne razumete tega! Ko bi vi vedeli, kako hudo je izgubiti mater! Kaj pa naj zdaj počnem sam s hišo. Nima mi biti za kaj! Sam stanujem lahko še naprej v tisti luknji.«

»Tone, Tone, ne govoriš prav! Vem, da ti je hudo za materjo, še zdaj vem, kako je bilo meni, ko sem jo zgubil. Toda pomisli, da ti nisi bil samo radi matere na svetu. Saj je vendar naravno, da mati prej umre kakor otrok, kaj pa bi bilo, če bi vsi ljudje tako ubupovali. Saj človek je vendar za nekaj drugega ustvarjen! Tone, le žaluj za materjo, ne smeš pa radi tega zapraviti hiše, ki si jo s tolikim trudom dodelal. Saj je nisi delal samo radi matere, delal si jo tudi radi sebe in radi — družine, ki si jo boš moral ustvariti.«

»Radi družine?« je zazijal Tone. »Radi kakšne družine?« je bulil še naprej v gospoda. To je bilo zanj nekaj popolnoma novega.

»Saj sem popolnoma sam na svetu. Nikogar nimam, odkar mi je mati umrla.«

»Saj to je prav tisto! Ker si sam, si moraš pa *ustvariti* družino. Kaj nisi še nikdar pomislil, da se boš moral nekoč oženiti, če boš izdeloval hišo? Čigava pa bo potlej, ko vaju z materjo več ne bo?«

Tonetu je vsaka beseda bolj zapirala sapo.

(Konec prihodnjič.)

KONGRESNI SPOMIN

Kranjc Jože

Ze sta minula dva meseca, kar so se vršile v Ljubljani kongresne slavnosti, pa mi še vedno odmevajo v ušesih veličastni zvoki evharističnih pesmi; še vedno zrem v duhu na desettisoče naših fantov in mož s plamenicami v rokah, stopajočih po ljubljanskih ulicah, polnih žive vere v evharističnega Kralja. Sleherni obiskovalec je odnesel s kongresa toliko lepih, dragocenih spominov, da jih ne bo nikdar pozabil; saj je bilo vse tako lepo, tako pristrčno. Lepa otroška prireditve, veličastna nočna procesija, stanovska zborovanja, zaključna procesija — vse, prav vse je jasno pokazalo, da je Bog še prav posebno blagoslovil kongres; zato tudi tako globoki vtisi na obiskovalce, ki bodo njegov spomin »vedno v sebi čutili«.

Med množico lepih dogodkov, ki sem jih doživel na kongresu, pa mi posebno eden nikakor noče iz misli, zato ga bom skušal kratko opisati.

Ko sem prišel od nočne procesije s Stadiona, sem se ustavil na stopnicah frančiškanske cerkve, odkoder se mi je nudil krasen razgled po trgu in bližnjih ulicah, ki so bile tisto noč tako veličastno razsvetljene, dalje na grad in drugam po mestu; kar vsepovsod so mi šle oči, saj so videle toliko lepega . . . Slednjič sem ustavil pogled na stopnicah pod Prešernovim spomenikom, — in tukaj sem doživel tisto, česar ne morem pozabiti. Sklonjeni, od težkega truda izmučeni udeleženci kongresa, možje in žene, razoranih obrazov, s skromno popotno culico ob strani sedè spijo in dremljejo, pričakujoč nedeljskega jutra, prav tako, kakor jih je v svoji »V pepelnični noči« opisal Simon Gregorčič:

»Na njih ni srebra ne zlata,
in blesk jim je neznan,
na lici vsakemu pozna
se sled solza in ran . . .«

In znova in znova sem razmišljal te vrstice in živo zaveroval v pesnikovo besedo:

»O, to je siromakov rod,
do danes v prah teptan,
današnji dan ni dan več tvoj,
tvoj je *vstajenja dan!*«

Zamislil sem se. Da, tudi tebi, zgarani, zaničevani trpin, je prišlo vstajenje; vstajenje, kakor nekdanj Judom, po Bogu — evharističnem Kralju. Vstajenje tvoje duše, vstajenje tvojega naroda, vstajenje po črnih dnevih preteklosti: zakaj velik je bil sad evharističnega kongresa! . . .

ORGANIZACIJSKA NAČELA PO IZKUSTVU V INDUSTRIJI

Francè Gruden

(Nadaljevanje.)

Odločitev

Odločitev je, kot že beseda sama pove, za dejanje odločilnega pomena. Je kakor os, okoli katere se v akciji vse vrtili. Kjer se z odločitvami odlaša, se nešteto akcij zamori, nešteto prilik zapravi.

Nekaj je v odločitvi, kar jo mnogim dela težko. Včasih celo v čisto navadnih rečeh. Ne govorimo tu o dejanjih, za katera ni treba nobene odločitve več, ker se store iz ukoreninjene navade. To so tako zvana mehanizirana dejanja: tako n. pr. zjutraj odidem v službo, ne da bi se posebej odločal; zadošča, da se nanjo spomnim. Takih dejanj je zelo veliko. Drugače je, kjer take navade ni; tu je tudi v malih stvareh odločitev potrebna, n. pr., če nimam navade hoditi na sprehod, pa vidim, da bi mi danes bilo potrebno. Tu se včasih opaža, da kak človek zamudi neverjetno veliko časa samo za odločitev.

Takih ljudi, ki jim je sploh težko, odločiti se, in ki so prav veseli, če kdo drugi mesto njih odloči, ni malo. Ti niso za vodstvena mesta. Kajti odločevanje je najbistvenejša naloga in dolžnost tistega, ki v družbi vodi; oblast ni namreč nič drugega kakor pravica odločevanja v družbi. Človek, ki je vaje hitro in zanesljivo odločati, dobi vpliv na mnoge: odločni potegne za seboj in dobi vodilni vpliv.

Za tako odločevanje je treba nekih lastnosti in nekih metod. Koristno je, če jih nekoliko raziščemo in razčlenimo. Človek najde potem lažje, če je pri njem kaka šibka točka, da more to spoznanje uporabiti za svoj napredek.

Za odločitev potrebne lastnosti

V odločitvi sodelujejo um, volja in telo. Za dobro odločevanje je torej treba umskih, voljskih in zdravstvenih pogojev.

Umski pogoji.

Odločitev ne more biti dobra, ako ni preiščena. Pripravi se v zorečem preudarku. Stvar uma v odločitvi je, da stvarno in hitro pregleda in presodi položaj.

Stvarno! Umu se predstavljajo razni nagibi in razlogi, važni, nevažni, za in proti. Tu gre za to, da dobro ločimo, kar je bistveno in kar je nebistveno, pleve od zrna.

Pri mnogih, ki se ne znajo odločiti, tiči napaka tu notri. Nepraktični so in se dajo motiti stranskim razlogom. Stranskih momentov je pa čedalje več, ako ne presekaš. Vedno jim pride spet kaj novega na misel, a ne da bi se vprašali, ali je sploh vredno, da bi se za to zmenili. Vsaka miselna smet in vsako miselno pleve jih ustavlja.

Najprej je treba izločiti bistvene ozire in po teh odločiti. Z ne-bistvenimi in stranskimi se opravi potem posebej.

V društvu imamo n. pr. odbor, ki ne dela. Dela se velika škoda. Če hočemo, da se bo delalo, moramo izvoliti druge ljudi. Toda potem bodo zamere, kujanja, maščevanja. Neaktivni tipi se dajo že tu ostrašiti in ne naredo ničesar, škoda raste, oni pa se tolažijo s praznimi izgovori.

Rešitev se najde z nekim načelom, ki nam pokaže, kje je bistvena stran vprašanja. V tem primeru se načelo glasi: Skupna blaginja je najvišji zakon. Ker ta sedaj škodo trpi in ker se more društvu pomagati le s sposobnim novim odborom, je odločitev dana. Zdaj pride na vrsto stransko vprašanje, kako opraviti z nebistvenimi točkami: zamerami itd. Za te je zdaj treba dobiti zdravil in sredstev, opravimo stvar kar se da taktno in lepo, poiščimo jim kako drugo zadoščenje itd.

Drugič moramo položaj pregledati *hitro*.

Res, odločitev nikakor ne sme biti prenačljena. Preudarek mora zoreti. Toda preudarek je zaradi dejanja. Torej nikdar ne sme trajati tako dolgo, da se s tem dejanje onemogoči, ker se n. pr. s tem lahko edina ali zadnja prilika zamudi.

Kjer je časa dovolj, naj se ta čas le temeljito izrabi in skuša najti rešitev, ki je stoddostno zanesljiva. A takih čisto nedvomljivo trdnih rešitev življenje malo pozna; navadno se moramo zadovoljiti z večjo ali manjšo verjetnostjo.

Kadar pritiska sila, pride trenotek, ko mora pasti odločitev, brez ozira na to, ali smo stvar že do konca premislili ali ne, včasi celo brez ozira na to, ali sploh imamo pravo rešitev.

Zdravnik pride k težko bolnemu. Vidi, da je po njem, ako se takoj ne pomaga. Toda kaj je bolniku? Možnosti je več, ni pa časa, da bi se vrsta bolezni mogla zanesljivo dognati. Če se mu posreči, da pravo bolezen ugane, se bo zdravljenje posrečilo, če ne, nastopi gotova smrt, potem pa očitki . . . , škoda na ugledu . . . Toda, če ne naredi ničesar, ali če se ne odloči, je smrt popolnoma gotova.

Če nič ne naredi, smrt; če kaj naredi, morda tudi smrt . . .

Jasno je, da bo zdravnik pravilno storil, ako se odloči za zdravljenje, četudi nima polne gotovosti in četudi ni mogel stvari dodobra premisliti. Tako jih zdravniki sicer nekaj izgubijo, a vendar dosti rešijo tudi v dvomljivih slučajih.

Torej, kadar pritiska sila, kadar je zadnja lepa prilika v nevarnosti, tedaj je treba pravočasno hitro odrezati in prestopiti k izvedbi. To velja za zdravnika, velja v vojski, v kupčiji, v vsaki akciji, tudi v KA.

Načrti morajo zoreti, da so dobri. Za vsako zorenje je treba časa, a tudi zorenje ima svojo mero, sicer se lahko zgodi, da bodo vse prilike zamujene. »V akciji ne iščete absolutne resnice; iščete, kaj je treba storiti v določenem trenutku. Srednje dobra takojšnja rešitev velja tisočkrat več kot idealna rešitev čez en teden. Je sekunda, ko bolnikov organizem niha med življenjem in smrtjo. Tedaj ni časa za razčlenjevanje in raziskovanje« (Maurois).

P. Noppel S. J., sloviti razlagalec Pijeve okrožnice »Quadragesimo anno«, navaja počasnežem v katoliški socialni akciji sledeče besede velikega vojskovodje in državnika Hindenburga: »Po starem in dobrem vojaškem načelu nespretnost v izbiri sredstev ni tako huda kakor opustitev dejanja sploh.«

Drugi slavni vojskovodja, Ludendorff, pravi: »Za vedno pa ostaneta najhujši napaki: opuščanje in nedejavnost; ti dve napaki sta hujši kot morebitna napaka v metodi.«

In zopet drugje čitamo: »V dvomljivih slučajih je drznejši sklep boljši; pomota v izbiri odločitve škoduje manj, kakor pa obotavljanje ali opustitev; nedejavnost pa je sramotna.«

Kaj se zahteva od volje?

Treba je najprej veselja za akcijo sploh, potem smisla za odpovedi.

Najprej veselja za akcijo, podjetnosti, poguma!

Nekaterim je to prirojeno; dá se privaditi; pa tudi odvaditi; dá se vzgojiti in ubiti.

Ako bi katoličani imeli tega poguma in tega veselja dovolj za zahteve naše dobe, potem se ne bi moral Pij XI. toliko truditi z navduševanjem za KA. Katolicizmu je aktivnost, veselje za osvajalno delo brez vsakega dvoma bistvena in prirojena. Odkod to, da je za neko dobo nekako zaspala? To morajo biti v preteklosti neki vzroki,

ki so to moč hromili. Naloga našega časa je, da te vzroke odpravimo in katoliško podjetnost in osvajalnost na novo zbudimo.

Potem je sposobnost za odločitev mogoča samo, kjer je smisel za odpoved.

Če hočeš nekaj dobiti, moraš za to nekaj dati. Uspehe je treba plačati, včasih drago plačati. Če hočeš blagostanje, se moraš odpovedati komodnosti. Če hočeš zdravje, se odpovej škodljivim užitek, a vendar užitek. Kdor si pa izvoli užitke za vsako ceno, bo ta cena izgubljeno zdravje, poštenje, mir in sreča. Predraga cena, vendar cena.

Kdor hoče eno, mora vselej pustiti neko drugo.

Kdor ne riskira, ne profitira, pravijo trgovci. Pot do uspehov je spojena z rizikom, z nevarnostjo celotnega ali delnega neuspeha. Kajti v življenju imamo redko polno gotovost, ki bi izključevala vsak dvom. Kdor zaradi te negotovosti ne bi tvegaj odločitve, se sam obsoja na neuspehe. Vedno imaš tudi računati s tem, da boš sicer svoj cilj dosegel, zraven pa da bo tvoje delo imelo tudi neke posledice, ki si jih nisi želel.

A mož akcije gre strmo do cilja. Kjer gre za cilje, tam bo tudi cena visoka. On ve, da tvega zasmeh, zamere, maščevanja, zabavljanja, celo izgubo prijateljev in še hujše reči. Tvega, a ne izziva. Vselej tvega, a vselej ne doživi, ker pogumnemu je sreča mila.

Brez smisla za odpovedi, brez volje za tveganje ni sposobnosti za krepko odločitev!

Zdravstveni pogoji.

Človek ne bi verjel, da je sposobnost za odločitev v veliki meri odvisna tudi od zdravja, a dejstva to le prejasno dokazujejo.

Ljudem z zdravimi živci in krepkim srcem je odločevanje lažje.

So nekatere živčne bolezni, ki sposobnost za odločitev težko ohromijo. Tak bolnik je n. pr. napisal pismo, ko pa mu je pristaviti še podpis, tega več ne zmore. Pa ne, ker bi mu bile mišice tako utrujene, le volja mu je odrekla. Ali n. pr. sedi zjutraj, da si obuže nogavice, pa ne gre naprej, od obupa se spusti v jok; čez četrto ure se končno pripravi do tega, da nogavico spravi na nogo. Roke in noge so zdrave, odpovedala pa je volja. Celu normalnemu človeku se včasih utegne kaj sličnega pripetiti, n. pr., če so mu živci od težkega duševnega dela izčrpani.

Taki skrajni slučaji so redki, a zelo poučni, ker tako vidno kažejo odvisnost odločitve od telesnega zdravja.

Iz te odvisnosti pa sledi, da kdor hoče v akciji trajno delovati, ne sme prezirati skrbi za zdravje. Mnogo telesnega gibanja (sprehodi, turistika, plavanje, smučanje), ne pritrjavano spanje, zadosten počitek, zmerna in urejena prehrana, vse to je za akcijo trdna podlaga. Zlasti mladi ljudje so v teh rečeh radi lahkomišelní. Mlado telo ima v sebi velike rezerve in si hitro opomore. Toda, kdor s tem kapitalom lahkomišelnó gospodari, mesto da bi takorekoč izrabljál samo obresti in ne načénjal kapitala, ta se bo prej ali slej kesal.

Kdor z zdravjem in telesno močjo pametno gospodari, si ga ohrani za dolgo. V svetovni vojski so se jako obnesli nekateri stari generali, ki so bili že vpokojeni in so jih nanovo vpoklicali iz pokoja, tako Hindenburg. To svežost so si ohranili s pametnim življenjem, zlasti so se mnogo gibali na prostem.

Tudi naš sedaj vladajoči papež nam je v tem lep vzgled. V svetem letu je imel poleg vsega drugega napornega dela tudi nad tisoč govorov. Kako da je zmožel, kar bi mnogi mlajši ne zmožli? Vemo, da je svoj čas veliko hodil na gore, saj je bil eden najslavnejših turistov.

MLADI GROBOVI + DOMINIK OGRÍČ

Tiste dni, ko se je nagnilo poletje preko svojega viška, nas je kar pretresla vest, da je angel smrti dahnil svoj ledenomrzli poljub enemu naših požrtvovalnih fantov. Vnetju slepiča je 18. avgusta v ljubljanski bolnici podleglo mlado življenje.

Pokojni Dominik se je rodil v Idriji 4. avgusta 1912. Zadnja leta je bival na Podrečju pri Domžalah. Vojna vihra ga je že v nežnih otroških letih pregnala iz rodnega domačega kraja. Nadaljna njegova življenjska pot ni bila s cvetjem posuta. S težkim trudom se je moral boriti za svoj življenjski obstoj. Večkrat tudi okušati grenak kruh brezposelnosti.

Toda kljub vsem težkočam in strupenemu ozračju, ki skuša uničiti vse, kar je lepo in plemenito, nikdar ni klonil. Trd, neizprosén, mož jeklen je stal vedno na braniku za vzvišena katoliška načela.

Že v zgodnjih fantovskih letih se je začel zanimati za katoliško mladinsko gibanje. Verske organizacije in treznostno gibanje je bilo predvsem polje njegovega delovanja. Udeleževal se je tudi pri fantovskem odseku KA v Dobu. Redno se je udeleževal dekanijskih mesečnih sestankov v Grobljah. Na sestankih se je vedno z globokim umevanjem skušal poglobiti v resna, pereča vprašanja današnjega časa ter še bolj utrditi svojo katoliško zavest.

Z veliko vnemo je sodeloval pri rediteljski službi na Stadionu pri letošnjem evharističnem kongresu. Vse napore prireditve je z veseljem prenašal, zavedajoč se, da po svojih močeh pomaga k večji slavi evharističnega Kralja. Iskreno se je navduševal za romanje rediteljev na Brezje. Gojil je srčno željo, da bi se fantje, posebno reditelji, zbirali vsako leto pod okriljem Marije, da bi se spominjali in zahvaljevali za prejete velike milosti evharističnega kongresa. Ni mu bilo dano, da bi še v življenju poromal na Brezje. Naj ga pa nebeška Kraljica, katero je že v življenju izbral za svojo zavetnico in mater, sprejme tudi po smrti v svoje varstvo.

Dokončal si svoj zemeljski tek, dragi brat! Minuli so za Te življenjski boji. Tvoje zemeljske ostanke smo položili k večnemu počitku. Upamo pa, da že uživaš zaslužen plačilo pri Njem, ki si se Ga v življenju s toliko ljubeznijo oklepal!

Telesno si sicer odšel od nas, misel na Te pa nas krepi v delu, in zgled Tvoj nam bo svetel vse dni. V »Kresu«, ki si ga tako rad prebiral, naj Ti bo s tem postavljen skromen spomin! — Počivaj v Bogu!

J. K.

KATOLIČANI PO DRUGIH DEŽELAH

Madžarska katoliška akcija je dosegla velik uspeh. Ugledni katoliški laiki mesta Budimpešte so pri ministru trgovine dosegli, da je zapovedan popoln nedeljski počitek po vsej državi. Odslej ni na Madžarskem dovoljeno ob nedeljah nobeno delo, niti običajni nedeljski sejmi, ki so bili v navadi v nekaterih krajih. Ob nedeljah mora počivati tudi delo v trgovinah.

Spanija. Katoliški škof v Oviedu je pozval vse delavce Asturije, naj se povrnejo v okrilje katoliške Cerkve. Organiziral je posebno društvo z nalogo, da polagoma uvaja delavstvo v duha okrožnice »Quadragesimo anno« kakor tudi v socialni nauk Cerkve.

Angleška. V Cambridge je bil od 22. julija do 5. avgusta katoliški teden. Zborovanjem je prisostvovalo 200 duhovnikov in laikov iz raznih krajev Anglije. Na sporedu so bila sledеча predavanja, po katerih so se razvili razgovori:

Cerkev in država. Avtoriteta in red. Totalitarna država. Pravice Cerkve. Pravice družine. Politične stranke. Gospodarstvo. Katoliški program itd.

Nekaj dni kasneje pa so dominikanci v Oxfordu priredili socialni teden.

Obe prireditivi sta znameniti, kajti v Angliji so zadnje čase take prireditve na

dnevnem redu. V navadi so, odkar so Anglikanci začeli prestopati v katoliško Cerkev. Letno se jih spreobrne okoli 12.000.

Portugalska. Katoličani republike Portugalske so se odločili, da zgrade svojo lastno radijsko oddajno postajo v Lisboni. Vlada je svoje dovoljenje že izdala.

Nemčija. Odkar so bile razpuščene katoliške stranke — Centrum v Berlinu in Bavarska ljudska stranka v Münchenu — se je kulturni boj razmahnil v polnem obsegu.

V tem boju pa se v prvi vrsti nahaja nemška katoliška moška in ženska mladina. Kulturni boj divja s tako silo, da se zadnje čase mnogo piše, da bo Vatikan odpovedal konkordat z Nemčijo. Vendar ni nobenega dvoma, da bo izšla iz tega boja kot zmagovalka — katoliška Cerkev.

Samo nekaj značilnih znamenj: Za časa Centroma in Bavarske ljudske stranke je bilo v Nemčiji organiziranih le 5 do 7 milijonov katoličanov. Danes pa, ko sta ti dve stranki razpuščeni, se nahaja v borbi proti novim nemškim poganom, proti narodnim socialistom, nič manj in nič več kakor 20 milijonov vseh nemških katoličanov.

Glasilo nemške katoliške mladine »Jungfront« je prej izhajalo tedensko v nakladi 160.000 izvodov. Sedaj izhaja v nakla-

di 270.000 izvodov, pa še se naknadno vsak teden tiska 50.000 izvodov. To so tudi za Nemčijo visoke številke.

Pred stolnico sv. Nikolaja v Stuttgartu prodajo nemški mladci vsako nedeljo od 6. zjutraj do 1. popoldne 700 izvodov raznih tednikov.

Vsi nemški katoliški tedniki izhajajo v ogromni nakladi skupno do 8 milijonov izvodov.

Vso pozornost so Nemci posvetili nabožnemu tisku, ker je vsak drug tisk prepovedan.

Z vsakim aretiranim katoliškim duhovnikom ali redovnikom se odporna moč in borbenost katoličanov pomnoži.

Irška. Državni predsednik Irske je izjavil da bo ta država urejena popolnoma v katoliškem duhu, na temelju papeških okrožnic.

Nemčija. Minister za gospodarstvo Schacht je obsodil hitlerjevsko gonjo proti katoliškim in protestantskim duhovnikom.

Anglija. 120.000 naročnikov ima angleški katoliški tednik »Univers«.

Češka. 65letnico je slavil avgusta voditelj čeških katoličanov minister mgrs. Šramek.

Abesinski cesar Haile Sallasie I. je prišel v provinco Harar, ki jo vlada njegov sin, na obisk. Ob tej priliki so cesarja pozdravili tudi gojenci misijonske šole pod vodstvom apostolskega vikarja. Cesar je bil te pozornosti zelo vesel. Povabil je apostolskega vikarja, ki deluje že 54 let v deželi in ga cesar zelo ceni, na obed, katerega so se smeli udeležiti sicer le najvišji dostojanstveniki in zastopniki tujih držav.

PO ŠPORTNEM IN TELOVADNEM SVETU

Športni pregled

Tekom poletja je bilo mnogo športnih prireditev ne samo v večjih mestih, temveč tudi po deželi. V navado so prišli tako zvani športni dnevi, t. j. celodnevne športne prireditve, ki so pred vsem propagandnega značaja. Zanimanje za take prireditve je veliko in marsikje je več gledalcev kot v Ljubljani na mednarodnih lahkoatletskih tekmah. — Uspehi naših atletov so zadovoljivi. V lahki atletiki so se odlikovali zlasti Bručan (5.000, 10 tisoč metrov), Kovačič (100, 200 m) in Stepišnik (met. diska). Žal si je Kovačič poškodoval nogo in je moral za dalj časa opustiti trening. Upamo pa, da bo vseeno mogel uspešno zastopati slovenski šport na balkanijadi, ki se letos vrši v Carigradu. — V *plavanju* si je S. K. »Ilirija« priporil seniorsko prvenstvo, čeprav so se tekme vršile na vročih tleh v Dubrovniku. Plavalni šport dosega pri nas že prvo mesto v državi. — V nogometu vedno ista pesem; kljub vsem naporom ne morejo naši vodilni klubi doseči večjih uspehov. S. K. Primorje si je s težavo priboril predzadnje mesto v državnem prvenstvu. Koliko več bi koristilo našemu športu, če bi se toliko pažnje kot nogometu posvetilo lahki atletiki. — Naši smučarji se že pri-

pravljajo za olimpijske igre, katerih zimski program se bo vršil v februarju. Na snežišču pod Triglavom so imeli dvodnevni tečaj pod vodstvom D. Ulage, našega starega znanca. Upajmo, da nas bodo častno zastopali kljub hudi konkurenci iz celega sveta.

Telovadne tekme

za prvenstvo Francije

so se vršile v Epinalu koncem julija. Udeležba je bila zelo številna in boj za prva mesta izredno hud. Zanimivo je primerjati seznam tekmovalcev v orodni telovadbi z onim v dvanajsterboju (poleg orodne telovadbe lahka atletika). Niti eden izmed prvih desetih v orodni telovadbi ni dosegel ugodnih rezultatov v dvanajsterboju. Pariški dnevnik »La Croix« je o teh tekmah obširno poročal na prvih straneh.

S Češkega

Č. O. S. je tekom poletja priredil več uspelih tehničnih tečajev. Ker prihajajo do veljave vedno bolj tiste panoge športa, ki zahtevajo veliko tehnično izvežbanost (n. pr. lahka atletika) za doseg uspehov, si je tehnični odbor Č. O. S. nadel nalogo, da vzgoji čim več tehnično izvežbanih športnikov. Udeležba na tečajih je bila izredno velika.

MED SLOVENSKIMI FANTI

Cerknica.

Ker vemo, dragi urednik, da boš od vseh strani dobil poročil o uspehah prosvetnih taborih, ki so se vršili, tudi mi ne maramo zamolčati našega velikega slavlja. V nedeljo 25. avgusta smo praznovali 40letnico Prosvetnega društva. To je bil za naš kraj veličasten praznik, poln veselja in navdušenja, kakršnega že nekaj let nismo videli. Ta čas smo doživeli sicer precej klavernih parad, ki so bile vse komandirane po možeh postavne, z govorniške tribune je letelo mnogo plev in puhlih gesel, usta mnogih govornikov so bila vsa krvava od samih groženj, toda mi smo ostali zvesti svojim načelom in prepričanju. Naši ljudje, ki so skozi 40 let obiskovali naše prosvetno društvo, so tudi v najtežjih in najbolj žalostnih dneh ostali odločni katoliški Slovenci. Zato so se tudi z izrednim navdušenjem pripravljali na proslavo štiridesetletnice. Nad 2000 ljudi se je zbralo. V dolgem sprevodu smo videli fante na konjih, narodne noše in navdušeno množico mladine. Dopoldne smo imeli slovesno službo božjo, popoldne pa slavnostno zborovanje, na katerem so govorili pisatelj Mirko Javornik, Šušteršič, dr. Ivo Česnik in dr. Marko Natlačen.

Govorniki so za svoje globoke in pomembne govore želi veliko odobravanje; saj so jasno in glasno poudarili, da je katoličan po osnovah svoje vere državotvoren, ker dela za državno skupnost na podlagi resnice, pravice in poštenja.

Vemo, da so te besede v ušesih naših nasprotnikov čudno odmevale, ker še sedaj niso prišli k sebi.

Mi smo odločeni, da na začrtani poti vztrajamo, da s svojim delom pokažemo, kaj smo, kaj zmoremo in kaj hočemo. Kakor smo v naši fantovski zvezi doslej bili vedno med prvimi, tako hočemo tudi odlej delati v naši fantovski skupnosti za zmago slovenske in katoliške misli.

Bog živi!

Škoecjan pri Mokronogu

Lep dan smo imeli. Malo takih dni v naših krajih. Pa zdaj, odkar katoliška prosveta zopet svobodno dela, so potrebne tu

di manifestacije, da se ljudstvo in mladina navduši za obnovljeno prosvetno delo. Zato smo za našo daljno in bližnjo okolico priredili na Stopnem prosvetni tabor. Stopno, prijazen griček med Škoecjanom in Bučko, je bil 1. septembra ves živ. Na prosvetni tabor je prišlo nad 2000 ljudi, da manifestirajo svoje veselje nad obnovljeno kat. prosveto in da dobijo novih smernic in novega navdušenja za izobraževanje našega ljudstva.

Mogočen kres, pritrkavanje zvonov, pokanje topičev, vrisk in petje fantov je na predvečer oznanjalo slovesni dan. Zlato sonce je pozlatilo griček in s svojo lepoto in toploto poveličevalo veliki dan. Krasen dan, kakršnega že dolgo ne pommimo, je privabil veliko množico ljudstva k sv. maši ob 10. dopoldne. Po sv. maši se je pričel tabor. G. inž. Likar, naš neutrudljivi prosvetni in gospodarski delavec iz Kostanjevice, je uvedel zborovanje. V izklesanem in živahnem govoru pa je g. dr. Basaj poudaril namen in pota naših prosvetnih društev. Slovenska katoliška skupnost, evharistično življenje, globok smisel in razumevanje za socialne potrebe našega naroda, to so in morajo biti naloge naše prosvete. To so vprašanja, o katerih naj razglabljammo na društvenih sestankih.

Po govorih, ki so bili deležni živahnega pritrjevanja, smo igrali misterij Teofil, ki je za tako priložnost prav primeren.

Plameni navdušenja s tega tabora, naj ne ugasnejo v naših srcih. Ponesimo jih v naše domove, da se tu razgorevajo in ogrevajo za slovensko katoliško skupnost, naš narod, posebno pa našo mladino. Bog živi!

Preserje.

Lepo je v našem kraju. S prirodno lepoto je Stvarnik našo vas tako naktil, da privablja in priklene nase vsakega, kdor jo je le enkrat videl.

V tem lepem kraju pa prebivajo tudi dobri in plemeniti ljudje. V najtežjih dnevih slovenske prosvete, v najtežjih gospodarskih prilikah smo s požrtvovalno podporo in delom naših ljudi zgradili nov prosvetni dom. Da bi videli to mogočno

in umetniško lepo stavbo, ki se dviga na pobočju nasproti župni cerkvi.

V nedeljo 1. septembra smo dom slovesno blagoslovili. To je bil za Preserje velik praznik in za ta svoj veliki dan smo se Preserjani z navdušenjem pripravili. Zadnjih 14 dni smo na vso moč hiteli z delom in dokončali zadnje priprave za otvoritev. Ves dom smo ovili v zelenje, pred domom smo postavili mogočne mlaje, na sam praznik pa se je vsa vas in okolica odela v zelenje in zastave.

Dopoldne smo praznovali v velikem in prisrčnem veselju jubilej našega gospoda župnika, popoldne pa smo sprejeli goste, rečem vam, fantje, množico, kakršne Preserje še niso videle. V veličastnem sprevodu je ta množica šla v cerkev, kjer so bile slovesne večernice. Po blagoslovitvi

doma pa so stopali na govorniški oder naši člani in prijatelji. Student Lipovec je kot predsednik domače prosvete pozdravil goste. Živahno pozdravljen je nato stopil na tribuno slavnostni govornik g. Peršuh iz Ljubljane. Njegov govor je množica poslušala z izredno zbranostjo in posamezne misli je sprejela z burnim odobravanjem. Po slavnostnem govoru pa se je razvila prav živahna in vesela zabava.

Ponosno se dviga iz svežega zelenja preserski dom. Bolj kot na dom pa so lahko Preserje ponosne na svojo mladino, ki ji bo ta dom zatočišče in vir močnega življenja. Saj je že pri otvoritvi s svojo mogočno udeležbo pokazala, da je tukaj kraj njenega dela, da je tukaj, v tem novem domu, prostor, od koder naj izhaja in se po vsej okolici razširja vpliv katoliške prosvete.

KNJIGE IN ČASOPISI

Šedivy Jan, Oris zgodovine Jugoslovanov. (Celje, Družba sv. Mohorja), 1935. Mohorjeve knjižnice zv. 73. Strani 136.

Za razumevanje miselnosti in razvojnih smeri posameznega naroda je nujno potrebno, da poznamo njegovo zgodovinsko pot od vsega početka do najnovejšega časa. Prav posebno je potrebno, da poznamo zgodovino lastnega naroda in zgodovino narodov, ki z njimi živimo v najtesnejšem stiku. Ako to preudarimo in poudarimo, uvidimo, kako je za vsakega kulturnega in sploh javnega delavca potrebno delo, ki ga je izdala Mohorjeva.

Ne glede na to posebno okolnost je Oris prof. Šedivyja samostojen uspel poskus zlitja zgodovinskih dogodkov pri južnih Slovanih v en sam pregledni razvojni cikel, ki nam pomore razumeti posamezne tendence novejšega časa v naši državi in nam približa tudi rešitev raznih naših kulturnih, socialnih in političnih problemov.

Šedivy razdeli našo zgodovino v pet dob, v prvo, ki obravnava čas naselitve južnih Slovanov v naših krajih, v drugo, ki obsega čas do 12. stoletja, tretjo, ki riše razvoj od 12. do začetka 16. stoletja, četrto, do konca 18. stoletja in peto, do zedinjenja. Posebej naj omenim, da je pisec posvetil veliko pažnjo tudi kulturni zgodovini, ki jo za drugo in tretjo dobo obravnava v nizu zelo zanimivih poglavij.

Društvom in posamezniku knjigo prav toplo priporočamo. k. c.

Davorin Petančič, Igra naše fare. Ljudske igre 12. zvezek. Ljubljana 1935.

Po doživetju ljudskega petja v veliki cerkvi, pri procesiji na prostem, zlasti pa še po velikem razodetju moči zborne molitve in skupne, enotne pesmi na mogočnem evharističnem kongresu smo zapisali o pričujoči knjižici za »Kres« pozitivno oceno in priporočilo kljub raznim zmajevalcem z glavami, ki v uspeh Igre naše fare ne morejo verjeti. Preden pa je šlo naše poročilo v tisk, je vse svetovno časopisje z občudovanjem in priznanjem poročalo te dni o mogočnih manifestacijah belgijske žosistične mladine v Bruslju ob 10 letnici svoje organizacije: in kar je zadivilo ves svet, je ogromen uspeh *zbornih govorov*, ki jih je vsa množica STO TISOČ mladine govorila in tako doživela moč besede. Ali naj po tem svetovnem doživetju še kdo dvomi o pravi smeri Igre naše fare?

Fantje, poskusite, zaigrajte! Doživeli boste cerkveno farno občestvo vse živeje ob sodelovanju kot bi ga kdaj mogli sicer doumeti le ob povedani besedi ali priložnostnem razmišljanju. — Vzemite v roke knjigo, študirajte, pripravite se, pogum! Uspeh ne bo izostal. Mc.

njavata se rula in sljuda, med njima leže posamične apnene plasti. V geoloških skicah so risane te plasti vodoravno, toda to je premalo natančno. Pozimi sem bral v Londonu raziskovalne podatke Benedicta de Saussures. On je opazil že pred 75 leti, da kamenite plasti na Matterhornu ne potekajo vodoravno, temveč padajo od severovzhoda proti jugozahodu. To sem primerjal v naravi. Saussure ima prav. Črte v profilu gore potekajo poševno v smeri od Švice proti Italiji. Če torej podaljšam stopnice na levo v tej risbi, potem zadenem, če rišem navzdol, na odgovarjajoče stopnice na desni. To je geološki načrt naše gore.

Zaključek: — Sneg vzdrži dalje časa na severovzhodnem grebenu, ker se ujame v kotih stopnic in ne zdrsi kot na jugu. Vprav to velja za kamenje, ki se odrtega. Na jugu se kotali navzdol od odtrganih plošč, na severu se kopiči na stopnicah. Ta vpliv lahko raztegemo tudi na hribolazce: če hoče preplezati levo stopnico, pritiska teža na goro, na desni ga vleče v globino. Vedno je treba pomniti: levo Zermatt, desno Breuil.

Ta preprosti oris je v naravi radi odprt in skal zmeden in pogled se raztrese, le če si v duhu predstavljaš, vidiš različno.

Nastopila je zadržana tišina. Nekateri planinski novinci so si mogoče očitali greh proti vojskovodji Whymperju. Večkrat so se za njim smejali njegovi zagrizeni resnosti in vnmni. Toda sedaj je njegov nezmotljivi duh pokazal premoč doslednosti. O nalogi in povodu bi se mogli prerekati, toda zmagata sistematičnega mišljenja je bila tako prepričevalna, okorni slučaj je bil premagan; del svetovnega reda je bil dokazan.

Hudson je zgrabil čašo. »Pot na Matterhorn vodi preko Zermatta.«
»Bravo, bravissimo,« je zaklical nov glas; to je bil Seiler. »Pot na Matterhorn pelje iz hotela Monte Rosa in čez dve leti iz novega Seilerjevega hotela 'Mont Cervin'.«

Medtem so prišli trije Tangwalderji. Pred steklenimi vrati z napisom »Entrée de l'Hôtel«³ so se ustavili in v zadregi podrsavali s čevlji. Drug drugega so silili, naj vstopi prvi. Najmlajši se je upal največ. Šel je do prvega natakara. In ta je sporočil dalje Aleksandru Seilerju. Gospodar je poklical Whymperja.

Peter Tangwalder je stal razkoračen, z dvignjenimi rameni, skrčeni pestmi, pod veliko hotelsko svetilko. Vse mišice je imel napete. Moral je prestati boj in izvojevati, naj stane kar hoče. Za njim sta se skrivala oba sinova.

Whymper je pozval Mihaela Croza iz obednice. Ta naj bo poleg.

»Tukaj smo,« je dejal Tangwalder.

Whymper je nemo pozdravil, a ni znil besede, dokler ni prišel Croze. Tangwalder se je vznemiril.

»Saj lahko zopet odidemo,« je dejal.

Whymper je trdovratno molčal. Ko je priel Croz s svojo vedno prižgano pipo, se je obrnil k njemu:

»Prosim, pojasnite Tangwalderju, da ga že dolgo cenim, njegovega starejšega sina od večeraj. Najmlajšega ne poznam, vem pa, da zahteva Matterhorn mnogo od človeka. Pripravljen sem vzeti najmlajšega s seboj pri naslednjem vzponu. Jutri ne!«

Whymper je bil v odnosu do narave svoboden in odločen. Kjer je videl, je bil varen in je vedel, kdaj mora skloniti hrbet in kdaj se mora držati ravno. Napram ljudem je bil včasih v zadregi. Oči in poteze obraza so moge varati. Nikoli ne bi Croza, tega tenkočutnega Francoza zaupal Tangwalderjevi vrvi in skalah, tvegal pa je tu spodaj, da ga je postavil napram tem ljudem. Prisilil je vodnika Croza, da dokaže Tangwalderju, da je njegov najmlajši sin pri jutrnjem vzponu neuporaben.

Croz je kopicil dokaz za dokazom: Chamonix ni Zermatt, Mont Blanc ni Matterhorn, prvi vzpon ni hranilnik pa tudi ne plezalna šola. Nato so vsi naenkrat govorili in spet vsi nenadoma umolknil.

»Ne bojimo se za denar,« je dejal Whymper.

»Saj gre tudi kot nosač z nami,« je odvrnil Tangwalder. »On je tudi iz Zermatta in je moj sin. Naj bo poleg, ko bomo prvič dosegli vrh. Njegova mati ga bo videla tam gor, poleg nas!«

Whymper je mislil na Hadowa. Njegova slabost, da se je prepustil čuvstvom, naj ga obremeni še z enim dečkom? Stisnil je ustnice: ne!

»Mi lahko takoj odidemo!« je zakričal Tangwalder svojemu starejšemu sinu.

»Saj prav na vrh — mogoče ni potrebno,« je boječe dejal otrok. »Če me vzamete vsaj do polovice, saj potem bom tudi jaz poleg.«

Oče Tangwalder se je moral smejati, Whymper tudi; Croz pa je bil srečen, da so se gospodar in njemu enaki vodniki sporazumeli. Slednjič so se zedinili na ta način: Peter Tangwalder starejši in Peter Tangwalder mlajši bosta šla kot vodnika, najmlajši Tangwalder pa bo šel kot nosač do prvega prenočišča in ne do vrha.

V dvorani se je medtem zrak tako zgostil, da so morali zapeti, če so ga hoteli spet razredčiti. Lord Douglas je sedel h klavirju, Hudson pa je dirigiral zboru.

Da so se ti veseli ljudje brez razumskega razloga tako trudili, da so jim bleščale po čelu potne kaplje, tega Whymper ni mogel razumeti in ga je spravljalo v nezadovoljstvo. Zapustil je hotel in stopil nekaj korakov v temo.

Nočna dolina je bila polna grozeče sovražnosti. Kamenje se je kotalilo pod nogami in je oviralo korak. Celo Whymper se je spodikal. Blizu neke je glasno in nemirno šumel Visp.⁴ Nedoločni zivalski kriki so se bližali in spet oddajevali ter izdajali stisko in pozele. »Speča narava!« — kateri sentimentalni norec si je izmislil to bedasto besedo! Nič ne spi. Razbojniki so prežali in onemogli preganjani so trepetali v grozi pred smrtjo, ki ji ne bodo ubežali. Whymperja je zazeblo.

Obrnil se je in šel v svojo sobo, ne da bi se poslovil od onih v dvorani. Obleden je legel na posteljo in niti mislil ni na spanje.

Dogodki zadnjih dni so se ujemale in njihova natančnost je bila strašna vprav radi tega, ker je ni bilo mogoče pojasniti. Njegova samozavest je bila dosedaj osnovana na razumsko izšolani volji in zanesljivosti in natančnosti, s katero je izvedel svoje načrte. V teh zadnjih dneh pa je bila smer, ki si jo je dal, vedno znova strta od nepoznane moči in potem spet od nasprotnega sunka nepričakovano vržena v staro smer: vse to brez krivide in brez zasluge.

Carrel ga je izdal, Croz mu je nepričakovano prišel v Zermattu na pomoč. — Biener je odpovedal, Tangwalder gre in njegov spretni sin — bolni Anglež v Valtournancheu ga je zamudil dva dragocena dneva, preskrbel pa mu je lorda Douglasa, — Favre ga je zadrževal s prtijago vred, Seiler mu je preskrbel Hudsona.

Če bi šel jutri s Hudsonom, Crozom in Tangwalderjem, jim je uspeh zagotovljen. Toda sporni točki v dobrem kot v slabem sta bila lord Douglas in Hadow. Hadow je pravzaprav tehtal pol centa, ki ga bodo morali prinesiti na vrh in spet nazaj, to je bila odvečna prtijaga. Vse drugače je z Douglasom. Whymper je čutil, da je strastno razgiban po tem mladem človeku, ki mu je podarjeno vse, česar on sam ni nikoli imel. In vprav radi tega nagnjenja, katerega podkupljivost je poznal, je raslo v njem nezaupanje proti njegovemu trajanju in resničnosti. V Douglasu je počival skrivnost za klado, ki bo mogoče že jutri postal tako težak, kakor svetniška glorijska božjega Deteta, ki je velikana Kristofa slednjič pritisnila k tlom.

Whymper je vzel papir in po spominu risal glavo mladega lorda Douglasa. (Dalje prih.)

³ »Vstop v hotel.«

⁴ gorski potok v Zermattu.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

L J U B L J A N A
MIKLOŠIČEVA CESTA 6 (v lastni palači)

OBRESTUJE HRANILNE VLOGE PO
NAJUDGODNEJŠI OBRESTNI MERI

NOVE VLOGE:

VSAK ČAS RAZPOLOŽLJIVE OBRESTUJE PO 3%

Domača slovenska zavarovalnica je **VZAJEMNA ZAVAROVALNICA**

v Ljubljani v lastni palači ob Miklošičevi
in Masarykovi cesti

SPREJEMA V ZAVAROVANJE:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo. — 2. Zvonove in steklo proti razpoki in prelomu. — 3. Vse vrste jamstva, nezgod in kaska. — 4. Sprejema v *življenjskem* oddelku zavarovanja na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah. — 5. V posebnem oddelku vodi posmrtninsko zavarovanje Karitas. — 6. Posreduje vsa ostala zavarovanja.

PODRUŽNICE IN GLAVNA ZASTOPSTVA:

Celje, Maribor, Zagreb, Split, Sarajevo, Beograd.

KRAJEVNI ZASTOPNIKI

v vseh večjih krajih v Jugoslaviji in vseh župnijah v Sloveniji. Proračuni in informacije brezplačno in brezobvezno.

NASLOV CENTRALE: LJUBLJANA — MIKLOŠIČEVA CESTA 19

Telefon 25-21 in 25.22.